

Sygn. akt III U 588/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy H. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania H. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 11 marca 2013 r. **nr** (...)

I. **zmienia** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni H. L. prawo do emerytury w ustawowej wysokości za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r.,

II. w pozostałym zakresie odwołanie **oddała**.

Sygn. akt III U 588/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 czerwca 2013 r.

Decyzją z dnia 11 marca 2013 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) -1/25/E w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.

o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury wnioskodawczyni H. L. za okres od dnia 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

W podstawie prawnej powołano art. 151 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. poz. 267).

W uzasadnieniu wskazano, że decyzją z dnia 12 października 2011 r.

w oparciu o przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku

z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Zakład zawiesił wnioskodawczyni prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. W dniu 30 listopada

2012 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 r. Jednakże decyzją z dnia 4 stycznia 2013 r. Zakład podjął wypłatę emerytury od dnia 22 listopada 2012 r. Wskazano, że zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 2012 r., poz. 1285 w dniu 22 listopada 2012 r., stąd począwszy od tego dnia utracił moc prawną art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.

o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku

z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 cyt. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.

w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec tego Zakład odmówił uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada

2012 r., co oznacza brak podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w tym okresie.

Wnioskodawczyni H. L. złożyła odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zamianę poprzez uchylene decyzji organu rentowego odmawiającej uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) -1/25/E w części,

w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. oraz nakazanie organowi rentowemu wypłatę zaległej emerytury wraz ustawowymi odsetkami.

W uzasadnieniu wskazała w szczególności, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 wyraźnie orzekł, że przepis na podstawie, którego zawieszono emerytury jest niezgodny z Konstytucją. Z uwagi na wiążące stwierdzenie Trybunału, że dany przepis pozostaje w sprzeczności z aktem prawnym wyższego rzędu – nie powinien być już uwzględniany przez organy stosujące prawo przy rozpatrywaniu spraw, co do roszczeń przypadających za okres przed ogłoszeniem wyroku Trybunału w Dzienniku Ustaw. Organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury od 1 października 2011 r., a po wyroku Trybunału Konstytucyjnego wznowił wypłatę świadczenia jedynie od 22 listopada 2012 r., zatem uznał wyrok Trybunału tylko w części.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie sygn. akt K 2/12, wykluczające zastosowanie przepisu art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) do emerytów, którzy uzyskali świadczenie emerytalne przed dniem 1 stycznia 2011 r. odnosi się do sytuacji wnioskodawczyni.

Niemniej Trybunał Konstytucyjny nie przewidział w tym orzeczeniu jego wstecznego skutku – konieczności przywrócenia prawa do zawieszzonego świadczenia z jego wypłatą od początku tj. od dnia 1 października 2011 r. Zgodnie z art. 190 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału obowiązują od daty ich ogłoszenia

w publikatorze, co w nin. sprawie nastąpiło w dniu 22 listopada 2012 r. w Dzienniku Ustaw poz. 1285. Zatem od tej daty należy oceniać skutki prawne, jakie orzeczenie to wywołało w zakresie sytuacji prawnej emerytów. Niezależnie od tego organ rentowy odwołał się do art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazując, że orzeczenie Trybunału należy traktować jako okoliczność uzasadniająca ponowne podjęcie wypłaty emerytury, tj. ze skutkiem od pierwszego dnia miesiąca, w którym ta okoliczność zaistniała.

Kierując się tym orzeczeniem organ rentowy decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r. wznowił wypłatę emerytury wnioskodawczyni od dnia 22 listopada 2012 r., uznając, że nie ma podstaw do wyrównania świadczenia za okres poprzedzający datę publikacji orzeczenia Trybunału, tj. od dnia 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Ponadto organ rentowy wskazał, że nie zasługuje na uwzględnienie żądanie wypłaty odsetek od emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. Odsetki są należne od organu rentowego jedynie wówczas, gdy nastąpi opóźnienie w wypłacie świadczenia i to z przyczyn, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność – art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

(tj. Dz. U. nr 205, poz. 1585 ze zm.). W rozpoznawanej sprawie organ rentowy nie pozostaje w opóźnieniu. Niezależnie od tego w dacie wydania zaskarżonej decyzji

w zakresie, w jakim przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS miał zastosowanie do emerytów, którzy nabyli świadczenie przed 1 stycznia 2011 r., obowiązywało domniemanie jego konstytucyjności. Domniemanie to zostało obalone dopiero na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ze skutkiem na przyszłość. W sprawie wnioskodawczyni w dacie wydania zaskarżonej decyzji organ rentowy działał na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Brak więc podstaw do przypisania organowi rentowemu odpowiedzialności za niewypłacenie emerytury w okresie, w którym obowiązywało domniemanie zgodności działania organu ze stanowionym prawem.

Sąd Okręgowy w Przemyślu, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawczyni H. L., urodzona (...),

w dniu 30 lipca 2009 r. złożyła wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nadal pozostaje w stosunku pracy w Szkole Podstawowej Nr (...) w P.. Przedłożyła dokumentację poświadczającą przebieg jej zatrudnienia, w tym m.in. Świadcstwo pracy z dnia 28 lipca 2009 r. wystawione przez Szkołę Podstawową Nr (...)

w P. na potwierdzenie zatrudnienia tam od 2 stycznia 1991 r. do nadal.

Decyzją z dnia 8 września 2009 r., znak: (...) -1/25/E Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 lipca 2009 r.

Natomiast decyzją z dnia 12 października 2011 r., znak: (...) -1/25/E organ rentowy wstrzymał wypłatę wnioskodawczyni H. L. emerytury, począwszy od dnia 1 października 2011 r., na podstawie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w zw. z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy

o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 r., Nr 257, poz. 1726). Wnioskodawczyni nie przedłożyła bowiem świadectw pracy lub zaświadczeń potwierdzających fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Na skutek wniosku H. L. z dnia 30 listopada 2012 r.

o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń, wypłatę świadczeń zaległych wraz

z ustawowymi odsetkami, postanowieniem (...) Oddziału w R. z dnia

5 grudnia 2012 r. zn. (...), wznowiono postępowanie

w sprawie podjęcia wypłaty emerytury, zakończonej decyzją z dnia 12 października 2011 r., znak: (...). Następnie decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r. (...) Oddział

w R. wznowił wypłatę świadczenia wnioskodawczyni od dnia 22 listopada 2012 r.

W załączniku do decyzji wskazano, że decyzja o wznowieniu wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 r., tj. od dnia, w którym został opublikowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., została wydana na podstawie wymienionego wyroku oraz przepisów art. 145a, art. 151 i art. 180 k.p.a.

w związku z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie poinformowano, że decyzja w sprawie wyrównania emerytury zostanie wydana w terminie późniejszym. Ponadto Zakład uchylił decyzję z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej dotyczyła ona zawieszenia wypłaty emerytury po dniu 22 listopada 2012 r.

Następnie w dniu 11 marca 2013 r. wydana została zaskarżona decyzja, którą (...) Oddział w R. odmówił uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 r.

w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek o ustalenie prawa do emerytury z dnia 30.07.2009 r.,
- Świadectwo pracy Szkoły Podstawowej nr (...) w P. z dnia 28.07.2009 r.,
- decyzja emerytalna z dnia 8.09.2009 r., zn. (...) - 1/25/E,
- decyzja zawieszająca wypłatę emerytury z dnia 12.10.2011r.,
- wniosek o wznowienie wypłaty emerytury z dnia 30.11.2012 r.,
- postanowienie ZUS O/R. z dnia 5.12.2012 r.,
- decyzja o podjęciu wypłaty emerytury z dnia 31.12.2012 r. wraz z załącznikiem,
- decyzja odmowna z dnia 11.03.2013 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy w Przemyślu zważył, co następuje.

Odwołanie wnioskodawczyni H. L. uznać należy za zasadne w części.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy

z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa

i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie. Orzeczenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r.

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że na podstawie art. 6 ustawy z 16 grudnia 2010 r. ustawodawca dodał do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103a, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego

rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Na mocy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. nowy art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS znalazł zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, poczynając od 1 października 2011 r. (...). Podstawowy problem w rozpatrywanej sprawie dotyczył oceny, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby emeryturę nadal pobierać po 1 października 2011 r., musiały one rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. W przeciwnym razie ich świadczenie emerytalne ulegało zawieszeniu. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony i zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, żeby uzyskać świadczenie emerytalne, to ich decyzja być może byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowały zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszej emerytury. Co więcej - późniejsze złożenie wniosku oznaczałoby wyższe świadczenie emerytalne. Treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Trybunał zwrócił ponadto uwagę, że ustawodawca wprawdzie przewidział w art. 194c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanym ustawą z dnia 10 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, możliwość ponownego, korzystniejszego od zasad ogólnych, ustalenia wysokości świadczenia dla osób, które złożyły wnioski o emeryturę w latach 2009-2010, a którym świadczenie zostało zawieszona od 1 października 2011 r., jednakże uzależnił skorzystanie z niej od spełnienia warunku niepobierania zawieszona emerytury przez 18 miesięcy. Tym samym osoby, które go nie spełnią, mogą wprawdzie przeliczyć wysokość emerytury po rozwiązaniu stosunku pracy, ale na zasadach ogólnych - świadczenie zostanie zatem wyliczone wg kwoty bazowej albo średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku, którego mogliby nie składać, gdyby wiedzieli, że zostanie w stosunku do nich zmieniona treść ryzyka emerytalnego.

Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są powszechnie obowiązujące, abstrakcyjnie adresowane, zawierające normatywną treść, także w sensie negatywnym i zbliżają się do regulacji normatywnej - wówczas, kiedy rozstrzygnięcie eliminuje niekonstytucyjną normę. Takie cechy

należy przypisać orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającemu wprost niekonstytucyjność przepisu prawa, ale także ustalającemu zakres treściowy przepisu, w jakim popada on w kolizję z Konstytucją. W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (pkt 9) Trybunał wskazał, że utrata mocy art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. oznacza, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa

do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Równocześnie Trybunał zaakcentował, że rozpatrywana sprawa nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy

o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał bowiem badał wyłącznie zastosowanie przez ustawodawcę nowej treści ryzyka emerytalnego wobec osób, które miały już ustalone prawo do emerytury.

Przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. i stanowi on,

iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sąd rozpoznając niniejszą sprawę przyjął, że choć Trybunał nie orzekł o działaniu orzeczenia wstecz, jednak przytoczone uzasadnienie oraz zakres stosowania zakwestionowanej normy prawnej przemawiają za przyjęciem, iż zawieszenie wypłaty emerytury w związku z kontynuacją zatrudnienia, było nieuzasadnione. Wnioskodawczyni należy do kategorii osób, o których mowa w cytowanym orzeczeniu Trybunału, tj. osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury po 8 stycznia 2009 r. Prawo do emerytury uzyskała od dnia 1 lipca 2009 r., kiedy to nie obowiązywał przepis uzależniający pobieranie emerytury od rozwiązania stosunku pracy. Zgodnie z powołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego cyt. przepis art. 103a w zakresie dotyczącym kategorii ubezpieczonych, do których należy wnioskodawczyni został usunięty z porządku prawnego, co skutkuje przyznaniem jej prawa do wypłaty emerytury także za okres od dnia 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

W świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że przepis ten nie może być stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy

z pominięciem już niekonstytucyjności przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2008 r. V CO 43/08 LEX nr 564856, wyrok z dnia 21 listopada 2006 r. II PK 42/06 LEX nr 950622).

W stosunku do ubezpieczonych objętych rozstrzygnięciem Trybunału należy zatem dokonać rekonstrukcji stanu prawnego, powracając do stanu jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany art. 103a cyt. ustawy. Przed wprowadzeniem tego przepisu nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury. Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r.

o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507) uchylony został z dniem

8 stycznia 2009 r. ust. 2a art. 103 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 37 pkt 5 lit. b cyt. ustawy). Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy

z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Od dnia 1 stycznia

2011 r. przepis takiej treści ponownie został wprowadzony do ustawy o emeryturach

i rentach z FUS jako art. 103a - z mocy art. 6 pkt 2 w zw. z art. 30 cyt. ustawy

o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2010 r.

Ubezpieczonym, którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. była wypłacana emerytura, mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywali je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, gdyż nie obowiązywały w tym zakresie żadne ograniczenia. W

związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego prawo do wypłaty emerytury dla tej grupy ubezpieczonych zostało zachowane.

Z mocy art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...) przepis art. 103a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajdował zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem jego wejścia w życie - poczynając od dnia 1 października 2011 r., dlatego też od tej daty organ rentowy wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury. Tym samym od tej daty wnioskodawczyni zachowała prawo do wypłaty emerytury (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 lutego 2013 r., III AUa 41/13).

Ostateczną wysokość świadczenia ustali organ rentowy, z uwagi na uzyskiwanie przez wnioskodawczynię przychodu ze stosunku pracy w spornym okresie.

Mając powyższe na uwadze oraz wobec niekonstytucyjności przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę zaskarżonej decyzji, orzeczono, jak w punkcie I wyroku, stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Jednocześnie, w rozpoznawanej sprawie bezzasadne jest żądanie zasądzenia odsetek.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W związku z treścią tego przepisu należy wskazać, że do skutków opóźnienia,

o którym mowa w tym przepisie, nie stosuje się odpowiednio przepisów Kodeksu cywilnego, bowiem przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie odsyłają do takiego stosowania przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących skutków opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego (art. 481 § 1 k.c.). Ponadto do skutków opóźnienia w ustaleniu i wypłacie świadczenia pieniężnego tym bardziej nie stosuje się przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących odpowiedzialności opartej na winie sprawcy (art. 415 k.c.) oraz obowiązku naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c.). Przewidziane w art. 85 ust. 1 zdanie drugie ustawy systemowej wyłączenie obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek nie jest zależne od wykazania, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia.

W ocenie Sądu określenie „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności” oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu.

W rozpoznawanej sprawie, na dzień wydania decyzji wstrzymującej wypłatę przyznanej uprzednio emerytury, organ rentowy działał na podstawie obowiązujących przepisów prawa. W tej sytuacji nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w wypłacie świadczenia spowodowane jego wstrzymaniem w wyniku wydania decyzji wstrzymującej emeryturę było następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność na podstawie powołanych przepisów ustawy systemowej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w punkcie II sentencji wyroku, stosownie do art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.